

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง งานมงคล

ครูผู้สอน ครูนวคุณ สาณศิลป์

ครูศิริพร สีนสมุทรไทย

เรื่อง งานมงคล

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านความรู้)

- อธิบายความหมายและความสำคัญของงานมงคลได้

(ด้านทักษะ กระบวนการ)

- ประยุกต์ใช้หลักปฏิบัติในงานมงคลกับชีวิตประจำวันของตนเองได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์)

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- รักความเป็นไทย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

(คุณลักษณะเฉพาะ)

- เห็นความสำคัญของงานมงคลในพระพุทธศาสนาโดยสังเกตจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและการจดบันทึก

กิจกรรมก่อนนบทเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดกลุ่มจำนวนเท่า ๆ กัน หรือ ตามความเหมาะสมของจำนวนสมาชิกภายในห้อง (ครู/นักเรียนปลายทาง) จากนั้น เปิดหมายเลขในจิ๊กซอว์ภาพปริศนา และตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

กิจกรรมก่อนนบตเรียนน

คำชี้แจง (ต่อ) : โดยกลุ่มที่ตอบถูกต้องเป็น
กลุ่มแรกจะได้รับ ๒ ดาว หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ
ตามความเหมาะสม (ครูปลายทาง)
ส่วนกลุ่มถัด ๆ ไปจะได้รับ ๑ ดาว

หมายเหตุ : หากสะสมได้ทั้งหมด ๒๐ ดาว สามารถนำมาแลก
เป็น ๑ คะแนนประจำหน่วยได้ทันที

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำถาม : จากภาพที่นักเรียนได้เปิดป้ายหมายเลขในจิ๊กซอว์ นักเรียนคิดว่า เป็นภาพงานมงคลงานใด และภาพดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไรต่อ พุทธศาสนิกชนชาวไทย

หมายเหตุ : ให้นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม โดยสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็น หรือคำถามดังกล่าวได้ตามความเข้าใจ และทัศนคติของนักเรียน

๑

๒

๓

๔

พิธีอุปสมบท

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : NIPPAN.งานบวชคืออะไร ประวัติของงานบวช ทำไมถึงเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่.

<https://nippangift.com/buddhist-ordination/>. เผยแพร่ข้อมูลวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๕

๑๐

๑๑

๑๒

๑

๒

๓

๔

พิธีวางศิลาฤกษ์

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์. งานพิธีวางศิลาฤกษ์หอประชุมใหม่.

[https://www.facebook.com/โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์](https://www.facebook.com/โรงเรียนวังไกลกังวล_ในพระบรมราชูปถัมภ์). เผยแพร่ข้อมูลวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕

๕

๑๐

๑๑

๑๒

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

ความหมาย : งานมงคล

งานมงคล คือ การทำบุญเพื่อให้เกิดความสุขสวัสดิ์และความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง ญาติพี่น้อง ครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่มีความปรารถนาดีต่อกันความเป็นสิริมงคลแก่สถานที่ โดยสามารถจำแนกเป็น ๒ ลักษณะ คือ พิธีทำบุญงานมงคลทั่วไป และพิธีทำบุญงานมงคลเฉพาะงาน

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

พิธีทำบุญงานมงคลทั่วไป

พิธีทำบุญงานมงคลทั่วไป คือ การทำบุญ เมื่อมี โอกาสอันสมควร มิได้ปรารถนาเหตุการณ์ใดเหตุการณ์ หนึ่งเป็นกรณีพิเศษ เช่น การทำบุญเนื่องในโอกาส วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น มีลำดับขั้นตอนของงาน ดังนี้

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

การเตรียมการ

- ๑) นิมนต์พระสงฆ์ตามจำนวนที่มีความประสงค์ ซึ่งงานมงคลตามประเพณีนิยมจะนิมนต์พระสงฆ์จำนวน ๕ รูป ๗ รูป หรือ ๙ รูป หรือตามจำนวนที่เจ้าของงานประสงค์จะให้นิมนต์ควรแจ้งไว้ในฎีกานิมนต์ให้เรียบร้อยในเรื่อง วัน เวลา และสถานที่ให้ชัดเจน
การรับ - ส่ง พระสงฆ์

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

- ๒) จัดเตรียมโต๊ะหมู่บูชา และเครื่องนมัสการ พร้อมพระพุทธรูป
- ๓) อาสน์สงฆ์สำหรับพระสงฆ์นั่งเจริญพระพุทธรมนต์
- ๔) เครื่องอุปกรณ์ศาสนพิธีสำหรับงานมงคล เช่น สายสิญจน์ ที่กรวดน้ำ พานรองสายสิญจน์ครอบสำหรับทำน้ำพระพุทธรมนต์ เทียนทำน้ำพระพุทธรมนต์ (เทียนขี้ผึ้ง น้ำหนัก ๑ บาท) กำหุ้มาคา สำหรับประพรมน้ำพระพุทธรมนต์

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

- ๕) เครื่องรับรองพระสงฆ์ เช่น ภาชนะใส่น้ำร้อน - น้ำเย็น กระโถน
- ๖) ถ้ามีการถวายภัตตาหาร จะต้องมีการจัดเตรียมภัตตาหารคาว-หวาน ไว้ถวายพระสงฆ์
- ๗) สำรับหรือเครื่องใส่อาหารคาว-หวาน เพื่อบูชาพระพุทธ และสำรับอาหารคาว-หวานสำหรับบูชาพระภูมิเจ้าที่
- ๘) จตุปัจจัยไทยธรรมถวายพระสงฆ์เท่ากับจำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

แนวทางการปฏิบัติงาน

- ๑) ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ บริเวณสถานที่ประกอบพิธี
- ๒) เมื่อถึงเวลาที่กำหนดประกอบพิธีนิมนต์พระสงฆ์
ขึ้นประจำอาสน์สงฆ์
- ๓) ประธาน/เจ้าภาพจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
แล้ว กราบ ๓ ครั้ง

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

- ๔) เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
- ๕) เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธีรับศีล
- ๖) เจ้าหน้าที่อาราธนาพระปริตรแล้ว ฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
- ๗) เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ถึงบทนมโม ๘ บท ไกลี่จะจบ
ประมาณบทที่ ๖ จุดเทียนชนวนและส่งเทียนชนวนให้เจ้าภาพ
หรือประธานจุดเทียนทำน้ำพระพุทธมนต์

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

- ๘) เมื่อจุดเทียนน้ำพระพุทธมนต์แล้ว ประธานหรือเจ้าภาพยกครอบน้ำพระพุทธมนต์ประเคนประธานสงฆ์
- ๙) พระสงฆ์เจริญพระพุทธรูปถึงบท “พาหุง” ให้จัดเตรียมยกสำหรับบูชาข้าวพระพุทธรูปมาตั้งยังที่ที่จัดเตรียมไว้หน้าโต๊ะหมู่บูชา
- ๑๐) จัดเตรียมและยกภัตตาหารสำหรับถวายพระสงฆ์มาตั้งไว้ยังที่ที่พระสงฆ์จะฉันภัตตาหาร

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง งานมงคล

- ๑๑) เชิญประธานหรือเจ้าภาพพระเคนภัตตาหารแต่พระสงฆ์
- ๑๒) เมื่อพระสงฆ์เสร็จภัตตาหารแล้ว ให้ยกเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรมตั้งไว้ ณ เบื้องหน้าพระสงฆ์แต่ละรูป จากนั้นเชิญเจ้าภาพหรือประธานพระเคนเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรมแต่พระสงฆ์
- ๑๓) พระสงฆ์อนุโมทนา
- ๑๔) เจ้าภาพหรือประธานกรวดน้ำ - รับพร เป็นอันเสร็จพิธีทำบุญ

กิจกรรมประจำบทเรียน

กิจกรรมกลุ่ม **เรื่อง** งานมงคล

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาข้อมูล รวมทั้งจัดเรียงข้อมูลในประเด็นที่กำหนดให้ พร้อมวาดภาพประกอบเกี่ยวกับพิธีทำบุญงานมงคล เฉพาะงาน ที่กลุ่มตนเองได้รับ โดยประกอบด้วยประเด็นดังนี้

- ๑) ความหมายของพิธี
- ๒) ความสำคัญของพิธี
- ๓) แนวทางการปฏิบัติในงานพิธี

กิจกรรมประจำบทเรียน

(ต่อ) กิจกรรมกลุ่ม **เรื่อง** งานมงคล

คำชี้แจง : หัวข้อพิธีทำบุญงานมงคลเฉพาะงาน ประกอบด้วย พิธีทำบุญวันเกิด, พิธีมงคลสมรส และพิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใส่ในสมุด หรือกระดาษ A๔ หรือกระดาษปรู๊ฟ (ครูปลายทางพิจารณาตามความเหมาะสม) **พร้อมนำเสนอผลของการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล**

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง งานมงคล

เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน รวมทั้งการรับชมเทป
บันทึกภาพการสอนย้อนหลัง คุณครูสามารถเข้าไปดาวน์โหลดและรับชมได้
ที่ www.dltv.ac.th และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถส่งข้อความผ่าน
ทางอินบ็อกซ์ของ Page Facebook มุลินิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง งานมงคล

บทเรียนครั้งต่อไป เรื่อง งานอวมงคล

สิ่งที่ต้องเตรียม : กระดาษขนาด A๔ (ตามจำนวนกลุ่ม)

สำหรับนักเรียน : ให้นักเรียนต้นทางและนักเรียนปลายทางไปศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร และอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับงานอวมงคลมาเบื้องต้นก่อนล่วงหน้า

